

DEBRECENI PROTESTÁNS LAP

Máté 10:32—33.

A TISZÁNTÚLI REFORMÁTUS EGYHÁZKERÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE

Felelős szerkesztő és kiadó:

D. Dr. RÉVÉSZ IMRE

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL: DEBRECEN, KÁLVIN-TÉR 17. SZÁM. (PÜSPÖKI HIVATAL)

Megjelenik havonként kétszer, 1-én és 15-én
Előfizetési ára évi 20 forint

Az egyháztagság kérdéséhez

A most választás alatt levő Zsinat legelső — valószínűleg tavasszal tartandó — ülésén bizonyára elsősorban hangzik el az egyháztagság újonnan szabályozására irányuló kívánság. Jó tehát, ha e kérdés körül az eszméket előre igyekszünk tisztázni.

Nemcsak a természetben nincs ugrás, nem lehet ugrás az emberi társadalmi intézmények fejlődésében sem. A forradalmak ugyan megkísérik lökészerűen vinni előre a társadalom szervezetének és jogi szabályainak fejlesztését, ámde a történelem azt mutatja, hogy a forradalmak nagy jelentősége nem azokban a gyors és esetleg egészen átmeneti átalakításokban van, amelyeket az első fellángolás lendületében létrehozunk, hanem azokban a lebírhatalan erejű eszmékben, amelyek megvalósulása és állandó fennmaradása forradalom nélkül is későbben bár, de szükségképpen bekövetkezett volna. A forradalomnak tehát nem a jogszabályalkotás adja a jelentőséget.

Az egyház mint földi szervezet osztozik az emberi társas alakulatok közös sorsában és emezek törvényei ebben a vonatkozásban reája is alkalmazandók azzal a különbséggel, hogy az egyház mivoltával a forradalom inkább ellenkezik. Azért véleményem szerint az egyháznak — ismétlem: mint földi szervezetnek — életereje attól függ, hogy egyrészt mekkora készsége és képessége van az emberiség fejlődéséhez szükséges új eszmék és berendezkedések elfogadására, — másrészt milyen mértékben képes megóvni magát a megújulásnak forradalmi úton végrehajtásától. A római katolikus egyház az előbbi illetően nehézkesebb a miénkhez viszonyítva, de tán épp ezért az utóbbi illetően hasonlíthatatlanul nagyobb előnyben van és jórészt ez magyarázza a római katolikus egyháznak válságos időkben észlelhető nyugodtabb helyzetét és általánosságban erőteljesebb befolyását.

Ha a forradalmi úton fejlesztést akarnánk, úgy bizonyára az egyháztagság önkéntességét kellene kimondanunk. Nyilvánvalóan ebben az irányban kell menni a fejlődésnek és az ugrásszerű átalakítás így minden bizonnyal a természetszerű haladás útján történnek. Ámde a jó útra jutás még nem jelenti a jó úton helyesen járást. Ha a fejlődés helyes útján verébszerű ugrándozásokkal megyünk előre, nem teszünk eleget az emberi mozgás törvényének.

Az egyháztagság jogi szabályozásának kérdésében is óvatosan meg kell tartanunk az emelkedés fokozatait, mert ellenkező esetben könnyen eltévesztjük a támaszpontot és alábbra zuhanunk vissza.

A kényszerű egyháztagság kényelmességében pihe-nésből komoly lépést akart tenni előre az 1928-ban megnyílt Zsinatunkon alkotott s most érvényes egyházi törvényünk. Egyrészt a választójog elnyerésének feltételül az eziránti kérelmet és hitvallászerű nyilatkozat megtételét kívánta, másrészt az egyház iránt nyilván hűtlenek választójogának ipso facto megszűnését mondta ki. Csakhogy az előbbivel szemben éppen a legkényesebb pontokon azt az ellenvetést tették, hogy nem lehet (bürokratikus nehézségek miatt) megvalósítani, az utóbbi pedig talán seholy-

sem valósították meg kellő komolysággal. Az érvényes törvény irányában mutatkozó és pusztán kényelemszeretettől származó engedetlenség (aminék eltérése a felettes egyházi hatóságoknak szintén vétkes kényelemszeretettől történhetett) bizonyára sokat rontott egyházi életünk helyes fejlődésén. A törvény pontos végrehajtása esetén talán ma nem volna olyan élénk az egyháztagság ügyének reformálására irányuló kívánság.

Véleményem szerint az 1928-ban megkezdett úton kellene egyenletesen továbbhaladni, abban a reményben, hogy talán a viszonyok megváltozásának naponkénti tapasztalása most már mégis beláttatja az illetékesekkel a törvény rendelkezésének helyességét.

Gondolatom szerint célszerű elrendezés az lenne, hogy az egyháztagság körében két csoport lenne: működő és gondozott egyháztagságok. Működő egyháztagságok lennének azok a 18. életévüket betöltött egyének (férfiak és nők), akik e kor elérte után a gyülekezet, vagy legalább a presbitérium színe előtt ünnepélyesen kijelentik, hogy a keresztyén vallás igazságaihoz ragaszkodnak, a református egyház hitvallását elfogadják, a gyülekezet egyházi cselekményeiben rendszeresen résztvesznek, az egyházi közterhek viselésében anyagi erejük szerint résztvenni készek és az egyházi fegyelemnek magukat alávetik. Akik így felvétetik magukat az egyház működő tagjai közé, bírák mindazokat a jogokat, amelyeket az egyházi törvény az egyházi tagoknak megad. Én az 1928-i Zsinaton is azt javasoltam, hogy az egyházi választójog a 18. életév betöltésével adassék meg, ezt az álláspontomat most is fenntartanám, de lehető rendezés volna az is, hogy a választójogot a működő tagok közül csak azok kapják, akik egy magasabb korhatárt, például 24. életévet elérték; azt pedig, hogy az egyházi tisztségre választhatóság magasabb korhatárhoz — a 24., vagy éppen a 30. életévhez — köttessék, mindenestre szükségesnek látnám.

A másik csoportba, a gondozott egyháztagság csoportjába, elsősorban azok a 18. életévet még be nem töltött egyének (fiúk és lányok) tartoznának, akik református szülőktől származnak, vagy csak egyik szülőjük református ugyan, de az érvényben álló szabályok szerint ennek vallásában nevelendők, vagy nemreformátus (felekezeten kívüli) szülőktől valók, de arra jogosult szülőjük református vallásban neveltetésüket kívánja. Mindezeknek református vallásban és református egyházunk szabályai szerint nevelése elsősorú kötelessége az egyháznak, amely ezért a gondozott egyháztagságtól csupán a gyülekezeti istentiszteleteken és egyéb vallásos cselekményekben való részvételt kívánhatja, jogot pedig részükre csupán a lelki gondozásban részesítés és a templomban megjelenhetés, iskolabajárhatás és a szabályos feltételek mellett az úrvacsorában részesedés tekintetében ad. Ugyanebben a helyzetben maradnak azok a 18. életévüket már betöltött egyének is, akik e kor elérte után egyházunkat el nem hagyják, de a működő egyháztagsághoz megkívánt feltételt sem teljesítik. Mindezek tehát tovább is egyházunkhoz

tartoznak, gondozásában részesülnek, de semmi olyan jogot, amely az egyház életére befolyást gyakorolhat, tehát különösen választói és választhatói jogot, semmiképpen sem nyernének.

Azt hiszem azonban, a legközelebbi Zsinaton még ennyi újítást sem kellene tenni. Ez az elgondolás ugyanis részben bekapcsolódik az országos törvénynek abba a rendelkezésébe, amely szerint a 18. életév eléréséig mindenkit valamely bevett vagy elismert vallásfelekezet kebelében kell nevelni. Az országos törvény alakulhat úgy (én ugyan reményelem, nem alakul úgy), hogy a 18 éven aluliak vallásfelekezetben nevelése nem lesz kötelező. Ebben az esetben, amelyre mint lehetöre, minden bizonytalanságot el kell távolítani, esetleg a korhatárt is másképpen állapíthatjuk meg és a korhatáron aluliak felől körülményesebben kell gondoskodnunk. Tudniillik ilyen országos törvénnyel nem szűnnek meg, sőt sokkal jelentősebbé válnék a gyermekkorban levők egyházi gondozása.

A kérdésnek egyházi törvényhozással rendezése most azért sem látszik célszerűnek, mert a gondozott tagok közé tartozandók másik kategóriájával az 1934-ben életbelépett törvény nem megfelelő végrehajtása miatt volnának nehézségek. Aki 24. életévét betöltötte, 1934 január 1 óta csak akkor lehetne választójogos egyháztag, ha 1934 január 1 előtt már fel volt véve valamely választói névjegyzékbe, vagy ha nem volt, a törvényben kívánt ünnepélyes nyilat-

kozával kérte a felvételét. Ma tehát már a választójogosultaknak számban tekintélyes része, az 1910 január 1 óta születettek, a valójában csak hitvalló nyilatkozat alapján lehetnének az egyház „működő” tagjai. Régi jogon, hitvalló nyilatkozat nélkül csak a 37 évesnél idősebb egyháztagok jöhetnek tekintetben számba. Am de mivel a törvény komoly végrehajtását igen sok esetben elmulasztották, könnyen megtörténhetnék, hogy a 24. és 37. év között levő egyháztagjainkról alig lehetne megállapítani, vajjon a „működő”, vagy csak a „gondozott” egyháztagok közé kell-e tartozniok.

Elégnek tartanám tehát, ha a tavaszi Zsinat egyelőre csak az 1934. évi életbelépett törvény idevonatkozó rendelkezéseinek komoly végrehajtását rendelné el, mégpedig nem csak a jövőre nézve, hanem a múltra nézve is olyan értelemben, hogy mindenkiről állapítsák meg, volt-e választójoga már 1934 előtt, ha nem volt, tett-e hitvalló nyilatkozatot és ha sem előzően jogosult nem volt, sem azóta nyilatkozatot még nem tett, csak a nyilatkozat megtétele alapján vegyék fel a választójogos tagok közé. Ezzel a helyzettel mindjárt tisztázódik, egy nagy lépést megint teszünk előre.

A kérdés végleges rendezését pedig bízunk a majd új szervezetben összeülendő (tehát nem a most tavaszi) Zsinatra.

K. B.

Lehet-e az egyház „Nyugat és Kelet határán”?

(Folytatás és vége)

Mivel azonban igaz az a szempont is, amelyet F. K. testvérem hangsúlyozott, hogy t. i. az Egyház mindenütt van, ahol Krisztus van és hogy az Egyház egy és oszthatatlan, azért az Egyház napjainkban nemcsak a földrajzi meghatározás szerint „Nyugat és Kelet határán” élő tagjaiban van „Nyugat és Kelet határán”, hanem hívő tagjaiban éppen most széles e világon mindenütt „Nyugat és Kelet határán” van. „Nyugat és Kelet” nemcsak a politikai és közgazdálkodási kérdése, hanem sokkal inkább az Anyaszentegyházé, az Ökumené is. Nyugat és Kelet politikai és szívből kívánjuk, hogy minél előbb meglegyen — megegyezhetne egy békés kompromisszumban, de mind „Nyugat”, mind „Kelet” megmarad az Anyaszentegyház számára óriási hitbeli és erkölcsi problémának. „Nyugat” politikájával egyáltalán nem azonosítható a Nyugaton élő hitvalló Egyház „politikája” (és a W. C. Ch.-t hívők vezetik); politikai és egyházi „Nyugat” nem azonos fogalmak, mint azt sokan gondolják. Az Egyház Nyugaton igen kemény kritikát gyakorol a „Nyugaton” és sokkal nyitottabb „Kelet” felé, mint a „kapitalista-polgári” politikusa. Az Egyház alázatosan tudomásul veszi azt a nagy leckét és feladatot mindenekelőtt önmagával szemben, amelyet a Kelet politikailag és társadalmilag a Nyugatnak adott. Sokan (azok, akik az „Egyházat” ma már csak ott hajlandók látni és létezőnek elismerni, ahol a római kath. egyház üzi a maga világpolitikáját) nem tudják azt, hogy az Egyház Nyugaton „hitvallásilag igen erősen jobbra, politikailag igen erősen balra” toldott el, amit természetesen utolsó szavában ne tessék vaskosan-rosszul értelmezni. Azt jelenti, hogy bűnbánattal gondol azokra a nagy problémákra, amelyeket a Nyugat az Egyházzal együtt 2000 éven át nem oldott meg, s amelyeknek megoldását Kelet a maga módján megkísérelte. Az Egyház az Ige világosságánál figyel Istennek, a Történelem Urának a tetteire is. Egé-

*Knight György volt budapesti skót missziói lelkész, jelenleg újjeléndi teol. professzor és magyar konzul kijelentése Debrecenben, 1946 nyarán.

szén az Egyház mai közlekedéséből, a hitvallók Ökumenéjének a közgondolkodásából fakadt az előadás címe. Most került kezembe az Evang. Verlag — Zollikon legújabb könyvjegyzéke. A következő könyvet hirdeti: R. Weckerling: „Die Evangelische Kirche zwischen Ost und West” (1946 nov.) = „Az evangéliumi Egyház Kelet és Nyugat között”. Tartalmáról az ismertetés ennyit közöl: „Elesen és kíméletlenül... megtámadja a német Egyházakat (értsd: a nemhitvalló népegyházakat) azt a mai magatartását és tendenciáját, amellyel megfutamodni igyekszik a Kelet felé. Ha nem akarja küldetését elárulni, úgy éppen ellenkezőleg ma keresnie és akarnia kell az Oroszországgal való találkozást...” — Vagy: a Theologische Zeitschrift — amelyet a jelenleg a kontinens legkitűnőbb evangéliumi hitű teológiai fakultásának tartott bázei fakultás ad ki — 1946-os évfolyamának márc.-ápr. számát valóságos „orosz-számnak” lehetne nevezni, amelynek lapjain még orosz keleti orthodox theologus is szóhoz jutott... Így a svájci hitvalló reformátusok. A hitvalló Egyházak szeme réánk, „Nyugat és Kelet határán” élő hitvalló Egyházra néz, hogy mit mondunk mi nekik erről a helyről az Isten üzenete alapján. Ezért hívták össze ezt a debreceni tanulmányi konferenciát, amelyet még számos más hasonló fog követni, mielőtt a magyarországi Egyház nyilvánosan és ünnepélyesen is hallatná a szavát.

Tőlünk a Nyugat hitvallásos és bibliai feleletet vár a „Nyugat és Kelet” kérdésében. Végzetes tévedésbe esnék a magyar protestantizmus, ha akár elkerülné a feleletet a zürzavar, a feszültségek, a hamis és veszedelmes látszatok és súlyos kísértésektől való félelemben, akár pedig azt hinné, hogy az Egyház „Nyugaton”, sőt még a politikai értelemben vett Nyugat is (amelynek pl. Amerikában a legnagyobb belpolitikai kérdései és felszámolási jegyzékre vett(!) teendői közé tartozik az ottani „politikai katolicizmus”) az itt élő evangéliumi kereszténységtől is ugyanazt a feleletet várja, amelyet a ha-

zai katolicizmus egyik irányzata munkál. Nyugat is túljutott már ezen a feleleten. Az Egyház bizonyosan túl. Ime ezért kellett ezt a címet és így megfogalmazva adni.

3. A jelen nem voltak az lehet a benyomása, mintha az előadás az orosz orthodox keleti kereszténységről *jólényesen* beszélt volna, mintha ezt a területet most nyilvánította volna missziói területté, vagy éppen mintha a Kelet missziói szempontból csak az orthodoxiára korlátozta volna. Még veszedelmesebb félreértésekre adhat okot, hogy F. K. nem mondja meg, *kivel* szemben veszi védelmébe az orosz népet és a keleti orthodox Egyházat. Az Ökumené testvéri magatartása vele szemben egészen közismert (v. ö. *Révész* Imre hozzászólásából u. o. a 2. és 3. pontot). A magam részéről mégis csak bizonyosságot kell egy dolgról tennem: az előadásban csak egy népről és Egyházzal hangzott el bírálat, arról, amelyikhez az előadó a prófétai Igével küldetettnek érzi magát. Hogy többek között a múlt elszalajtott missziói lehetőségeit és visszautasított feladatait is emlegette, azzal is csak egy célja volt: *a tulajdon népének a bűnbánatra és megtérésre való ébresztése*. Hogy előadása döbbenetes végével egyesek nem tudtak egyetérteni, az más kérdés. Én megértettem azonnal, mert Ézsaiás 6: 9—10-re, illetve Mt. 13: 15-re gondoltam. Amikor egy pesti útam alkalmával magyarázatot kértem az előadótól, ő is Ézs. 6: 9k-ra hivatkozott. Hogy igaza volt-e, azt ember nem döntheti el. A próféta igazát a prófécia Ura pecsételi meg (Deut. 18: 21—22). Lelke rajta. De a miénk is, akik hallottuk!

Dr. Pákozdy László Márton.

„Ne félj, mert én veled vagyok, napkeletről meghozom magodat és napnyugatról egybegyűjtelek. Mondom északnak: add meg, és délnek: ne tartsd vissza, hozd vissza az én fiaimat messzünnen, és leányaimat a földnek végéről. Mindent, aki csak az én nevről neveztetik, akit dicsőségemre teremtettem, alkottam és készítettem” (Ézsaiás 43: 5—7).

IRODALOM

A lelkipásztor-testvérek figyelmébe. A debreceni református egyház múltévi reformációi ünnepélyén három olyan b zonságtétel hangzott el, amelynek sajtó alá rendezését és így a nyilvánosság számára is értékesíthetővé tételét vállaltam azért, hogy olvasásuk nyomán elsősorban az egyházkerületünk gyülekezeteihez tartozó református testvéreink — főként presbitereink — gazdagodhassanak meg lelkileg s kapjanak szempontokat és ösztönzéseket az egyházi életünk kapuin kopogtató problémák tisztánlátásához és megoldásához.

A vonatkozó tájékoztatások beérkezésének elhúzódása miatt csak a közeli napokban jelenik meg a bizonygatóteletet tartalmazó füzet, amely Révész Imre püspökünk igehirdetését („Egyedül”), Szentpéteri Kun Béla főgondnokunk megnyitó beszédét („Mit köszönhet Debrecen a reformációnak?”) és Nagy Miklós kultuszminiszteri államtitkár előadását („Egyházunk a Holnap küszöbén”) foglalja magába. A füzetet — amelynek ára 1 forint — annyi példányszámban kapják meg utánvétellel, közvetlenül a nyomdától egyes gyülekezetek a lelkipásztori hivatalok útján, ahogy az illetékes esperes urak kívánták. További megrendelések alulírott-hoz intézendők.

Egyházkerületi lelkészi főjegyző.

Az „Igazság és Élet” ismét felvette a tiszántúli vasárnapi iskolai munka szolgálatának az ügyét. *Jézus élete* címen 126 tanítás (264 lap, a 10 Ft), valamint *Vasárnapi iskolai könyvecskék* (példányonként 25 fillér) rendelkezésre állanak. Sajtó alatt a *Tanítványok élete*, amely 63 tanítást tartalmaz (kb. 120 lap, a 5 Ft), valamint a *Szeretet apostolának* (János levelei), amely 21 tanítást tartalmaz (kb. 48 lap, a 3 Ft). Megrendelhetők, illetve előjegyezhetők a pénz beküldésével Dr. Tomay Dezső, Derecske, Bihar megye címen. A tervezet szerint ősszel megjelenő „Igazság és Élet” ismét ad leckéket folytatlagosan a Korinthusi levelek alapján.

Megújhdás címmel Dr. Kádár Imre szerkesztésében evangéliumi zsidómissziói lap jelent meg. A lap Isten üzenetét tolmácsolja mind a zsidóság, mind a keresztyénység felé e döntő kérdésben. Szerkesztőség: Budapest, V., Géza-u. 1.

Makkai Sándor: Itt és most. Az Orsz. Református Nőszövetség kiadása. Budapest, 1946. — 143 oldal.

Makkai Sándornak 1945 őszén és 1946 tavaszán elmondott prédikációiból talál ebben a könyvben 20-at az olvasó. Nem igehirdetők részére készült segédanyag, hanem halálos szakadékba zuhanó és szabadító után kiáltó lelkeknek adott visszhang ez a 20 beszéd. Megjelentetése mögött is ezek a lelkek állnak: az a gyülekezet, amely Debrecen különböző templomaiban, a Kollégium Oratóriumában, de legtöbbször az egyetemi egyházrész istentiszteletein és nőszövetségi bibliáóráin a pásztorát hűségesen követő nyáj buzgó odaadásával hallgatta e beszédeket. Tűkór volt számunkra ez az igehirdetés, mely újból és újból megmutatta még mindig konok, kemény, menekülő, hűtlen szívünket, de újból és újból felragyogtatta előttünk az evangélium öröme vidító fényeit is. Suhogott benne Isten ítéletének fenyegető vészjeje, de mindig láttatta velünk a kegyelem Atyjának simogató kezét is. Erő, vigasztalás, mindennapi kenyér volt számunkra ez az igehirdetés. Azért merült fel a gondolat és vágy, hogy e beszédeket azoknak a testvéreinknek is hozzáférhetővé kell tenni, akik nem hallhatták.

Ez a vágy teljesedett akkor, amidőn az Orsz. Ref. Nőszöv. e prédikációkból 20-at kiadott; az 1946. év legszebb ref. homiletikai termékét.

Bárcsak annyi lelki gazdagodást, vigasztalást és erőt nyerne az a láthatatlan gyülekezet, mely e betű-prédikációk nyomán támad, mint az a gyülekezet, amely hallgatta e csodálatos szépségű beszédeket.

A 143 oldal terjedelmű könyv kapható a könyvkereskedésekben és az Orsz. Ref. Nőszöv.-nél (a vidéki tagozatoknál is). Utóbbi helyen ára fűzve 7 forint.

Debrecen.

Egy gyülekezeti tag.

Nyáry Pál: *Hogy lássak!* A szerző — akit Tiszántúlon sem kell bemutatni, mert annyira ismerős — bibliaolvasó kalauzt bocsátott közre fenti címen. E kalauzt elsősorban az ifjak lelki szükségletei szemmel tartásával szerkesztette, de természetes, hogy olyanok is nagy nyereséggel olvashatják, akik Isten igéjének jártas olvasói.

A könyv ára január végéig 2 forint, azután 3 forint. Tömeges rendelésnél, a pénz előzetes beküldése mellett 1:80 forint. Melegen ajánljuk. A szerző címe: *Református lelkészi hivatal, Pécs.*

„Forrás” címen az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmege lelkipásztorai, tanítói és presbiterei részére egyházmegei értesítő jelent meg. Az új lap nemcsak hivatalos értesítő akar lenni, hanem az ébresztés szolgálatát is vállalja, valamint krónika is az egyházmege életéről. Az új lapot szeretettel köszöntjük.

HALOTTAINK

Veress Bálint ny. hencidai lelkipásztor, a debreceni egyházmege hosszú időn át volt főjegyzője és tb. esperese 1946 december 27-én Debrecenben elhunyt.

Farkas Kálmán kecskeméti ny. főgimnáziumi vallás tanár, c. igazgató, a Református Egyesület alapítója és örökös díszelnöke Kecskeméten, 77 éves korában, január 2-án elhunyt.

Németh István váncsodi lelkipásztor január 5-én meghalt. Temetése január 7-én volt Váncsodon.

„Az Ő szolgálja szolgálnak Néki...!”

HÍREK

Oklevéltérnytelenítés. Az Egyetemes Konvent Elnöksége a következő elűnt, vagy megsemmisült lelkészi okleveleket érvénytelenítette s a másodlat kiadására az illetékes egyházkerületeknek az engedélyt megadta. *Zsigó Menyhért* tarpai vallásoktató-lelkész Debrecenben, 1940 október 12-én 125—1940. szám alatt kiállított II. lelkészképesítő bizonyítványát; *Kájel Endre* balatonendréd lelkipásztor Budapestben, 1903 december 7-én kelt II. lelkészképesítő bizonyítványát; *Szendrey Károly* poroszlói lelkipásztor Miskolcon, 1940 február 29-én 5—1940. szám alatt kelt II. lelkészképesítő bizonyítványát; *Istók Miklós* igríci lelkipásztor Miskolcon, 1942 szeptember 16-án 6—1942. szám alatt kelt II. lelkészképesítő bizonyítványát.

Kovács István tiszazslári lelkipásztor december 3-án házasságot kötött Haverland Annával Nagyhalászon. Máté 10:9.

Szűle Miklós nyíregyházi vallásoktató-lelkész hívta meg egyhangúlag a nyíregyházi presbitérium a Kiss István lemondásával megüresedett I. sz. vallásoktató-lelkészi állásra.

Adorján István nyíregyházi segédlelkész hívta meg egyhangúlag a nyíregyházi presbitérium a Szűle Miklós átválasztásával megüresedett vallásoktató-lelkészi állásra.

Herezeg Kálmán uszakai lelkipásztor január 1-el püspöki irodatisztnak neveztetett ki. Papp Kálmán, aki e tisztet december hóban betöltötte, Hollandiába ment tanulmányútra.

Gombás Ilona a Bőr Erzsébet lemondásával megüresedett püspöki irodatiszti állásra január 1-el kineveztetett.

Kovács Ferenc és Sarkadi Nagy Pál or. püspökladányi lelkipásztorok együttes beiktatása december 22-én volt. A beiktatást Molnár Zoltán esperes végezte. — Isten áldása legyen a két fiatal lelkipásztoron és a sokat próbáltatott gyülekezeten.

Dr. Baesó Jenő egyetemi tanárt az alsószabolcs-hajdúvidéki egyházmege gondnoki tisztségébe október 14-én Debrecenben beiktatták. E tisztség Dr. Herpay Gábor elhalálozásával üresedett meg s erre Dr. Baesó Jenőt a gyülekezetek egyhangúlag választották meg. Az új gondnokot a beiktató egyházmegei tanácsülésen a püspök üdvözölte.

Az egyházkerületi tisztségekre elrendelt választások és pótválasztások során egyházkerületi lelkészi tanácsbíróvá Tóth János kunmadarasi lelkipásztor, világi tanácsbíróvá Dr. Szeremley Béla ny. gimnáziumi tanár, debreceni presbiter és egyházrész gondnok, világi jegyzővé Dr. Reke Gusztáv ny. városi főjegyző, debreceni presbiter és egyházrész gondnok választották meg a presbitériumok szavazatainak abszolút többségével. A karcagi gimnázium egyházkerületi képviselőjéül Dr. Gaál László, a szeghalmi gimnázium képviselőjéül Dr. Pásztor József igazgatók választották meg. Örömmel és áldáskívánással köszöntjük új tisztségeikben a régi, hűséges és kiváló munkásokat.

Botos Sándor, Debrecen város és a Tiszántúli református egyházkerület nyomdai vállalatának főszedőmestere nemrég töltötte be a vállalatnál negyvenéves szolgálatát, a nyomdász pályán pedig közel félszázada működik. A vállalat munkásai, tisztviselői kara és felügyelő bizottsága ez alkalomból f. hó 10-én egyszerű, de bensőséges és családias ünnepséget rendeztek, amelynek keretében egyházunknak ezt a szerénységében is nagy érdemű tagját és munkatársát az egyházkerület nevében Révész Imre püspök üdvözölte. E helyről is kívánunk minden testi és lelki áldást Istentől a mi kedves jubilánsunknak, aki Lapunkat is évtizedek óta az őt jellemző lelkiismeretes gondnal, nagy szaktudással és igazi hivatásszeretettel szedi.

A Nagytemplom kijavitása a karácsony előtti hetekben erőteljes ütemben haladt. A tetőszék már csaknem teljesen készen áll. Jelenleg a nagy hideg miatt a munka áll, de mi-helyt enyhül, hozzáfognak a bádogozáshoz. A belső tér kijavitása hosszabb időt fog igénybe venni, mert teljesen újra kell vakolni és festeni. Külön gondot jelent az építkezőknek a nagymennyiségű állványozási faanyag biztosítása, amely lehetővé teszi a magas falakon és mennyezeten való munkát. E pillanatban úgy áll a helyzet, hogy a templom kijavitásának befejezése 1948 márciusára várható. Az építőkben megvan a jóakarát arranéze, hogy ez az idő megrövidíthessék. Ez nagy részben a pénz kiutalásának kérdése.

A sárréti ébredés Isten Szent Lelkétől elindított munkájának nagyon örvendezettő szép napja volt Bárádon a múlt év decemberében. Solymossy József bárándi lelkipásztor, a sárréti lelkipásztorokkal együtt az ébredési munkának lelkes barátai. Eljöttek szekérrel messzi kilométerekről. A gyülekezeti napon, melyre a bárándi szép gyülekezet teljes számmal eljött, szolgálták: Ördög Lajos, Solymossy József, Tamás Ferenc lelkipásztorok és Dr. Ferenczy Károlyné egyházkerületi főjegyző felesége.

A tiszántúli evangélikációs munka szolgálatában a legközelebbi időben több gyülekezet részesülhetett Isten kegyelme szerint. Nagyhalászon, Mezőberényben, Olcsvaapátiban, Csengerben, Gebén és Tiszacsegén voltak evangélikációk. Az evangélikációkat Dr. Ferenczy Károly, Balla Árpád, Pótor Sámuel, Berényi József, Tamás Ferenc lelkipásztorok végezték. Ugyancsak evangélikáció volt Dögen is, ahol Békefi Benő lelkipásztor szolgált. Az evangélikációs szolgálatokról a gyülekezet tagjai részéről nagyon sok szép írásbeli bizonyosság érkezik, melyekről közelesem beszámolunk.

Debrecenben az egyetemes világlamhét munkája azt eredményezte, hogy az ökumenikus gondolat értelmében az evangéliumi egyházak együttesen végzik el az imahéti szolgálatokat.

A Tiszántúli területén a lelkészi evangélikációs szolgálatok nyomán több baráti lel-

kési társaság alakult, melyek az evangélium közös tanulmányozásával és együttes könyörgéssel szeretnének az evangélikációs munkára felkészülni.

Könyáron feledhetetlen evangélikációs napok voltak 1946 november 30-tól december 8-ig. A bevezető igehirdetést Dr. Szász Imre esperes tartotta. Az evangélikációt Pap Béla karcagi lekipásztor végezte. A fiú- és leány-munkában nagy segítségére volt Dr. Tomay Dezső derecskei vallásoktató-lelkész. Az ige szólt a gyülekezet minden rétegéhez. Az esti evangélikációs nagy istentiszteleteken a templom állandóan tele volt. Az evangélikáció végén úrvacsoraszózat volt. Tekintettel a nehézségre a gyülekezet minden rétegéhez. Az esti evangélikációs nagy istentiszteleteken a templom állandóan tele volt. Az evangélikáció végén úrvacsoraszózat volt. Tekintettel a nehézségre a gyülekezet minden rétegéhez. Az esti evangélikációs nagy istentiszteleteken a templom állandóan tele volt. Az evangélikáció végén úrvacsoraszózat volt. Tekintettel a nehézségre a gyülekezet minden rétegéhez.

Nyolcnapos evangélikáció volt Kisvárdán december 15—22-ig. Az evangélikációt Turóczy Zoltán evang. püspök tartotta a református templomban s azon az evangélikus és református hívek igaz testvéri közösségben vettek részt. Meglátogatta a püspök mindkét egyház betegeit s vitte számukra a vigasztalás evangéliumát. Az evangélikáció és csoport-összejöveteleken a nagy hideg ellenére mindkét egyház hívei nagy számban vettek részt.

Fekete hosszú kabát (ORLE-típusú) eladó. Érdeklődni lehet Debrecen, Timár-utca 15. szám alatt. 2. ajtó.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

A tiszántúli református egyházkerület püspökétől.

2493—1946. szám.

SÜRGETÉS.

A közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz!

Felhívom, hogy az 1946. év november hó 5. napján fenti szám alatt a tanügyi közigazgatási járulékok befizetése tárgyában kiadott rendeletnek SÜRGŐSEN eleget tenni szíveskedjenek.

Debrecen, 1947 január 8.

3865—1946. szám.

TÁRGY: Élő idegen nyelvek és latin nyelv tanítása az általános iskolában.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz, az Esperes és iskolaszéki elnök urakhoz.

A magyar vallás- és közoktatásiügyi miniszter úrnak 110.142—1946. III. sz. a valamennyi tankerületi főigazgatóhoz az élő idegen nyelvek és latin nyelvnek az általános iskolában való tanítása ügyében intézett rendeletét tudomásulvétel és alkalmazkodás céljából az alábbiakban szószertint másolatban közlöm:

„Értesítem Főigazgató urat, hogy az élő idegen nyelvek és latin nyelv tanításának bevezetésére vonatkozóan a következő irányelveket állapítom meg:

1. A tanulók, a szülők a helyi lehetőségek és szükségletek szemmel tartásával szabadon választhatnak a tanítható idegen nyelvek közül. A nyelvek választásánál azonban fel kell hívni a figyelmet a magasabb kultúrpolitikai követelményekre, az ország külpolitikai, gazdaságpolitikai érdekeire is.

Ennek megfelelően gondoskodni kell a német nyelv eddigi túlsúlyának megszüntetéséről, továbbá a latin nyelv tanításának kizárólag azokra a községekre, ill. városokra való korlátozásról, amely községekben, illetőleg városokban

sokban a latin nyelv tanításának hosszabb időre visszanyúló hagyománya van. A német és latin nyelv helyett a több idegen nyelv elsősorban az eddigi teljesen mellőzött orosz nyelv tanításának fokozottabb arányú bevezetését kell szorgalmazni. Az eszperantó tanítása egyelőre nem engedélyezhető.

2. Az általános iskolában egy tanuló csak egy idegen nyelvet (élő vagy latin) tanulhat. Olyan helységeben, ahol több általános iskola működik, lehetőleg iskolánként más-más nyelvet kell bevezetni, hogy a tanulóknak alkalmuk legyen a nyelvek közötti választásra. Ebben az esetben a tanuló iskolaválasztási jogát nem korlátozhatja az a körülmény, hogy más körzetben lakik. Kisebbségi jelentkező esetében két, vagy több általános iskola növendékei egy-egy idegen nyelvet együttesen is tanulhatnak. Ez az eljárás szükség esetén alkalmazható valamennyi választható tárgy tanításánál is.

3. Ahol a szükséges előfeltételek megvannak, egy általános iskolában két nyelvet is lehet tanítani. Ilyen esetben a tanulók két csoportját lehetőleg egyidőben és azonos óraszámban kell tanítani. A második, esetleg harmadik nyelv tanítását csak ott lehet bevezetni, ahol a jelentkező tanulók száma eléri a 6, a német nyelv tanításánál a 12 főt. Ha valamely nyelv tanításánál a létszám 6, illetve 12 fő alá csökken, az érdeklét tanulókat ugyanabban a helységeben olyan iskolába kell nyelvtanulásra átküldeni, amelyben azt a nyelvet már tanítják.

A latin és élő idegen nyelvek tanítására vonatkozó jelen rendeletben lévő feltételek és megszorítások mind a tanulók létszáma, mind pedig a nyelvek választása tekintetében a nevelőképzés célját szolgáló gyakorló általános iskolákra nem vonatkoznak.

4. A nyelvszakos tanárok hiányára való tekintettel egy iskolába 3, vagy ennél több idegen nyelv tanítását egyelőre csak rendkívül indokolt esetben lehet bevezetni. A harmadik nyelvre vonatkozó korlátozás az orosz nyelvre nem terjed ki.

5. Az 1945—46. iskolai évben már bevezetett latin nyelv tanítását csak ott lehet folytatni, ahol azt képesített szaktanár tanítja. Abban az iskolában, ahol csak a latin vagy csak a német nyelv tanítását vezették be, amennyiben a személyi előfeltételek biztosíthatók, a latin vagy a német nyelv tanítása mellett a lehetőség szerint valamely más élő nyelv bevezetéséről is gondoskodni kell.

6. Idegen nyelvet átmenetileg, mint óraadó taníthat olyan személy is, aki nem rendelkezik szabályszerű képesítéssel, de a nyelvet, annak irodalmát jól ismeri és eredményesen tudja tanítani. Az előírt képesítéssel nem rendelkező személyek azonban latin nyelv tanítására nem alkalmazhatók.

7. A nyelvtanításnak a jövő tanévben való megfelelő átalakítására fel kell hívni az iskolák igazgatóit.

A nyelvtanulás megváltoztatására kényszerülő tanulókat a folyó iskolai évben felvételi vizsga nélkül kell más nyelvi csoportba besorozni. A következő iskolai évben a VI. vagy VII. osztályba már csak felvételi vizsgával oszthatók be a tanulók más nyelvi csoportba.

Az élő idegen nyelvek és a latin nyelv tanításának iskolánkénti és tájegységenkénti célszerű, arányos megosztásáról s ezzel összefüggően a szükséges nyelvtanárképzéséről, azok tervszerű elhelyezéséről a statisztikai adatok beérkezése után fogok gondoskodni.

Főigazgató úr népoktatási kerületenként csoportosítva 1947. évi február 28-ig az alábbi rovatzással kimutatást terjesszen fel a tankerület valamennyi — jellegre való tekintet nélkül — általános iskolájába bevezetett idegen nyelvekről.

- Az iskola neve, jellege.
- A választott nyelvek az V. és VI. osztályban.
- A tanulók száma nyelvi csoportok szerint.
- Szaktanár, vagy képesítés nélküli egyén végzi-e a nyelv tanítását.
- Megjegyzés.

Debrecen, 1947 január 6.

Révész Imre püspök.

31—1947. szám.

TÁRGY: Különbözeti (felvételi) vizsgálatok anyaga.

KÖRLEVÉL

a közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz.

A szegedi tankerületi főigazgató úr 1811/1946—47. sz. alatt a rendelkezése alatt álló közép- és középfokú iskolák igazgatóihoz a különbözeti (felvételi) vizsgálatok anyaga tárgyában 1811/1946—47. sz. alatt a következő rendeletet intézte:

„Adott esetről kifolyólag tudomásomra jutott, hogy egyes iskolák a népiskolából általános, polgári iskolába, vagy gimnáziumba és polgári iskolából gimnáziumba való átlépés újabb szabályozása tárgyában kiadott 11,550—1945. VKM. rendeletet (megjelent a Magyar Közlöny 1945. évi folyamának 117. számában és a Köznevelés 1945. évi 6. számában) a rendelet szellemétől eltérőleg magyarázzák, s attól eltérőleg hajlítják végre. Nevezetesen a rendelet 2. §-ának második mondatát: „A felvételi vizsgálaton mellőzni kell a tantervi anyagnak olyan részét, amelyek a tanuló régi és újonnan választott iskolájának tantervében nem szerepelnek, csupán továbbhaladás szempontjából, jelentős részeire vonatkozólag kell kérdezni” egyes iskolák úgy értelmezik, hogy egyes tárgyakat, melyeknek tantervi anyaga a régi és új iskola tantervében csaknem azonos, teljesen elhagynak a vizsgálatokon, s a gyakorlatban csak a 132,394—1939. sz. VKM. gendelemben előírt tantervkülönbözeti anyagot kívánják meg.

Mivel ez a gyakorlat a hivatkozott rendelettel ellentétes, utasítom igazgató urat, hogy az jövőben aegységes és helyesen értelmezett eljárás végett szigorúan a 2. § 1. mondatában megszabott általános irányelvhez, mely szerint a felvételi vizsgálat tárgya azoknak az osztályoknak teljes tantervi anyaga, amelyek alacsonyabbak, mint a felvételi vizsga letétele útján elérni kívánt osztály, vagyis minden tárgyból kérdezni kell a tanulókat a 2. § második mondatának figyelembevételével.”

Felhívom közép- és középfokú iskoláink igazgatóihoz, hogy a főigazgató úr által tudomásulvétel céljából hozzám is megküldött rendelkezésének másolatában foglaltakhoz alkalmazkodni szíveskedjenek.

Debrecen, 1947 január 8.

Révész Imre püspök.

EMLEKEZTETŐ.

Esperes urakat kérjük, hogy a püspöki jelentéshez szükséges adatokat a múlt évben kitűzött határidőig, tehát január 31-ig a püspöki hivatalhoz terjesszék föl.

PALYÁZATI HIRDETMÉNYEK

A makói Ref. Polgári Fiúiskola igazgatótanácsa pályázatot hirdet számtan-fizika nő- és fiúkézimunka mellékszakkos tanári állásra. Pályázhatnak protestáns férfitanárok. Fizetés törvényes. Határidő megjelenéstől 15 nap.

Rápoli református egyházközség pályázatot hirdet lemondás folytán megüresedett kántortanítói állásra. Fizetés: lakás és kert. 20%-os helyi hozzájárulás, államsegéllyel együtt illetményhivatal útján. Kötelesség I—VIII. osztály tanítása, kántorkodás, belmissziói munkában segédkezés. Pályázati határidő 21 nap.

Eleserélné lekipásztori állását szatmárvármegyei kisebb gyülekezet lekipásztorára. — Fizetés: 34 q búza, 5 öl kemény tűzifa, 12 q széna mindenkori folyó ára, 6 kat. hold föld, 1 tehén és 1 sertés legelőjog, külön akácok. Földek adóját egyház fizeti. Ajánlatok Szatmári jellegre a kiadóhivatalba küldendők.